

HODNOTENIE HABILITAČNEJ PRÁCE

POSUDOK OPONENTA PRÁCE

Názov práce: **Aktuálne výzvy mestského a regionálneho rozvoja**

Autor: **Ing Kamila Borseková, PhD**

Odbor habilitačného konania *verejná správa a regionálny rozvoj*

Akad. rok: *2020/2021*

a inauguračného konania:

Oponent: **doc. Ing. Štefan REHÁK, PhD.**

Pracovisko opONENTA: *Ekonomická univerzita v Bratislave*

KOMENTÁR OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

AKTUÁLNOSŤ ZVOLENEJ TÉMY HABILITAČNEJ PRÁCE:

Autorka svoj výskum orientuje na viaceré témy ako napr. inteligentné mestá, regionálna súdržnosť, mestská odolnosť, a regionálna a mestská konkurencieschopnosť, ktoré už patria k etablovaným výskumným témam. V poslednom období však ich význam, najmä v súvislosti s globálnou pandémiou, významne rastie. Objektom výskumu autorky sú tak mestá ako aj regióny a vyzdvihujem širší geografický záber empirických analýz od Slovenska až po celosvetové štúdie. Napriek orientácii na pomerne široké výskumné témy, jej výskum je dostatočne špecifický a prináša aj nové pohľady. Tiež oceňujem vhodnú vyváženosť jej publikácií, keďže publikuje tak koncepčné prístupy, empirické štúdie ako aj navrhuje strategické prístupy k mestskému a regionálnemu rozvoju.

METÓDY SPRACOVANIA HABILITAČNEJ PRÁCE:

Oceňujem, že v habilitačnej práci sa využívajú aj neštandardné údaje z rôznych verejne dostupných databáz. Keďže analyzuje komplexné témy (odolnosť, konkurencieschopnosť a pod.) pracuje s kompozitnými indikátormi, čo zvyšuje vypovedaciu schopnosť modelov. V prácach, ktoré sú podkladom pre habilitačnú prácu, sú využívané tak kvalitatívne (interview, Delphi) ako aj kvantitatívne metódy (deskriptívna štatistika, parametrické a neparametrické testy, korelačné a regresné analýzy). V tomto bode však treba uviesť, že keďže predkladané práce sú publikované v spoluautorstve, nie je možné zodpovedne posúdiť autorkin metodologický vklad. Každopádne použité metódy zodpovedajú medzinárodne akceptovateľným štandardom pre tento druh výskumu.

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY HABILITAČNEJ PRÁCE A NOVÉ POZNATKY:

Výsledky prezentované v habilitačnej práci sú originálne a posúvajú poznanie v oblasti mestského a regionálneho rozvoja. Viacero prác uvedených v habilitačnej práci posúva vedecké poznanie alebo navrhuje nové podoby mestských a regionálnych stratégií, ktoré vychádzajú posunu vedeckého poznania. Autorka vo svojom výskume vhodne prepája súčasné koncepty mestského a regionálneho rozvoja a to najmä v oblasti konkurencieschopnosti a odolnosti. Treba však poukázať aj na limity dosiahnutých výsledkov. Tak koncept regionálnej odolnosti, regionálnej konkurencieschopnosti alebo inteligentných miest boli podrobené viacerým kritikám. Koncept regionálnej odolnosti je kritizovaný napr. z pohľadu nejednoznačnej definície odolnosti resp. rozličného používania tohto pojmu (napr. Fröhlich, Hassink, 2018). Nie je jednoznačné napr. či sa pod skúmaním odolnosti vysvetľuje vývoj HDP, zamestnanosti, inovácií, vývoj odvetvových klastrov alebo všetkých spomenutých faktorov. Aj koncept regionálnej konkurencieschopnosti čelí nejednoznačnosti vo výklade pojmu konkurencieschopnosť. Kritická diskusia sa orientuje napr. na to či regióny v skutočnosti konkurujú na podobnom princípe ako firmy. Prísne prevzatie tohto pohľadu by znamenalo, že niektoré regióny môžu skrachovať a zaniknú. Takisto vychádzajúc z tejto logiky by mal existovať „trhový podiel“ regiónu (Huggins, Thompson, 2017), čo je tradičné meranie firemnej konkurencieschopnosti. V tomto smere autorka neprináša výraznejší posun v poznaní a ani sa nevyjadruje ku kritickým aspektom jednotlivých konceptov.

PRÍNOS PRE ĎALŠÍ ROZVOJ VEDY A TECHNIKY (UMENIA):

Prínos habilitačnej práce pre rozvoj vedy, ktorá je publikovaná ako súbor siedmich článkov, môžeme dokumentovať niekoľkými ukazovateľmi. Autorka má registrovaných v databáze Scopus spolu 26 publikácií so 139 citáciami. Jej H index má hodnotu 7. Vzhľadom na jej nízky kariérny vek je to veľmi dobrá vizitka. Jej najcitovanejšie dielo *Functionality between the size and indicators of smart cities: A research challenge with policy implications* publikované v roku 2018 má registrovaných 29 citácií, čo je na slovenské pomery vynikajúca hodnota. Najväčší počet jej prác je v kategórii Smart Cities, kde z hľadiska citácií jej publikácií dosahuje vysoko nadpriemerné hodnoty. Priemerná hodnota FWCI indexu jej publikácií v tejto oblasti je 1,75 pričom dve jej diela dosahujú hodnotu indexu 4. Podstatná časť jej publikácií je publikovaná v zahraničných časopisoch a aj citácie jej diel majú medzinárodný dosah. Jej habilitačná práca zvolenými výskumnými témami, používanými údajmi ale aj geografickým záberom podstatne presahuje slovenský priemer.

PRIPOMIENKY A POZNÁMKY K HABILITAČNEJ PRÁCI:

Veľmi oceňujem, že autorka realizuje svoj výskum a publikuje v spolupráci s ďalšími výskumníkmi zo Slovenska ako aj zo zahraničia. Habilitovanie na základe súboru prác so spoluautormi vo forme predloženej habilitačnej práce však nedáva možnosť do detailov zhodnotiť autorkin vlastný prínos. Tým nespochybňujem kvalitu habilitačnej práce skôr poukazujem na možné zlepšenia do budúcnosti v habilitačnom procese. Habilitačná práca by mohla obsahovať aj časť, kde autorka vysvetlí svoju pridanú hodnotu.

OTÁZKY K RIEŠENEJ PROBLEMATIKE:

1. Vysvetlite jednotlivé ukazovatele a spôsob výpočtu kompozitného indexu odolnosti a konkurencieschopnosti.
2. Veľké mestá sú ťažňom regionálnych ekonomík, zároveň však sú podľa autorkiných zistení v kapitole 3.3.1 aj miestami, ktoré majú vyššiu mieru zraniteľnosti v dôsledku koncentrácie ľudí a komplikovanejšej infraštruktúry. Údaje na obrázku 12 (s. 56) však naznačujú, že tieto dva javy sú pozitívne korelované, čiže vyššia konkurencieschopnosť znamená aj vyššiu odolnosť. Ako vysvetľujete tento rozpor?
3. Uveďte príklady opatrení na harmonizované stratégie konkurencieschopnosti a odolnosti.

SPLNENIE SLEDOVANÝCH CIEĽOV HABILITAČNEJ PRÁCE:

Hlavným cieľom habilitačnej práce bolo (s. 23) „vymedziť vybrané aktuálne výzvy mestského a regionálneho rozvoja, analyzovať možné súvislosti medzi vybranými výzvami mestského a regionálneho rozvoja a priniesť nové teoretické poznatky, originálne metodologické postupy a rámce riešenia výziev mestského a regionálneho rozvoja, ktoré budú uplatniteľné v praxi a pri tvorbe politik.“ Hlavný cieľ habilitačnej práce je formulovaný pomerne voľne, čo sťažuje primerané zhodnotenie miery jeho naplnenia. Autorka vymedzuje aj čiastkové ciele, ktoré sú už formulované podrobnejšie. V práci sa zameriava na 3 hlavné súčasné výzvy mestského a regionálneho rozvoja. Tie sú problematika identifikovania konkurenčnej výhody, problematika nerovnomerného rozvoja a problematika odolnosti miest a regiónov. Všetky tri oblasti považujem za veľmi dôležité a tvoriace už tradičný základ teoretických koncepcií mestského a regionálneho rozvoja. V práci by som však privítal v každej téme aj výraznejší posun k problémom, ktoré sa bytostne dotýkajú veľmi blízkej budúcnosti regiónov a miest napr. problému digitalizácie ekonomiky, globálneho otepľovania, utečeneckej krízy, rastúceho euroskepticizmu alebo pandémie. Tak by jej výskum získal širší spoločenský ohlas. Každá z uvedených výskumných tém z určitého uhla pohľadu rieši problematiku nerovnomernosti rozvoja miest a regiónov. Autorka sa snaží nájsť prepojenie medzi nimi prostredníctvom návrhu metodiky zostavovania stratégií, ktorá sa opiera o princíp place based resp. place sensitive stratégií. To je v súlade so súčasným trendom v regionálnej politike, ktorým je zakladať stratégie na tých výhodách, ktoré špecifické pre jednotlivé regióny.

CELKOVÉ ZHODNOTENIE HABILITAČNEJ PRÁCE A ZÁVER:

Autorka preukázala tvorivé schopnosti v danej oblasti výskumu a práca spĺňa požiadavky štandardne kladené na habilitačné práce v danom vednom odbore a doporučujem ju k obhajobe pred komisiou.

Predloženú habilitačnú prácu na základe predchádzajúceho hodnotenia

ODPORÚČAM prijať k obhajobe

a po jej obhájení navrhujem udeliť vedecko-pedagogický titul "docent (doc.)"

Podpisom na tomto posudku zároveň súhlasím s licenčnými podmienkami obsiahnutými v licenčnej zmluve na použitie posudku záverečnej práce, ktorá je súčasťou tohto posudku.

Dátum: 23.09.2021

podpis autora posudku